

Економічна активність України суттєво постраждала через знищення виробничих потужностей, збитки, заподіяні сільськогосподарським угіддям, а також зменшення чисельності робочої сили, адже понад 14 млн. українців були змушені залишити постійне місце проживання, проте бізнес показав, що він достатньо стійкий до шоків, пов'язаних з війною: компанії сплачують податки, що дозволяє фінансувати насамперед військові витрати, підтримувати стабільність макрофінансової ситуації в країні та будувати проекти сталого розвитку на майбутнє вже сьогодні.

Список використаної літератури:

1. Pedro Matos. ESG and responsible institutional investing around the world. A critical review. URL: <https://www.cfainstitute.org/-/media/documents/book/rf-lit-review/2020/rflr-esg-and-responsible-institutional-investing.pdf> (дата звернення 15.04.2023).
2. Archie B. Carroll. The pyramid of corporate social responsibility: Toward the moral management of organizational stakeholders. Business Horizons, 1991, vol. 34, issue 4, 39-48. URL: https://econpapers.repec.org/article/eeebushor/v_3a34_3a4_3a1991_3ai_3a4_3ap_3a39-48.htm (дата звернення 15.04.2023).

*Михальченко Г.Г., д.е.н., доцент,
завідувач кафедри економіки підприємств та менеджменту,
Навчально-науковий професійно-педагогічний інститут
Української інженерно-педагогічної академії (м. Бахмут)*

НЕОБХІДНІСТЬ ЕФЕКТИВНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАСЕЛЕННЯ СОЦІАЛЬНИМИ ПОСЛУГАМИ В УМОВАХ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОЇ НЕСТАБІЛЬНОСТІ

В умовах соціально-економічної нестабільності проблема ефективного забезпечення населення України соціальними послугами є запорукою не лише підтримання позитивних настроїв суспільства, але і, по суті, збереження державності. Як свідчить сучасний світовий досвід, прискорений економічний розвиток та зростання рівня конкурентоспроможності регіонів і добробуту його

населення залежить від ступеня збалансованості просторового розвитку країни. Надмірні диспропорції в соціально-економічному розвитку мають негативний вплив на макроекономічні та соціальні тренди [1]. Процеси децентралізації та створення громад викликають значну кількість проблем, вирішення яких окреслено в сучасному законодавстві. Однією з найболючіших є неможливість забезпечення соціальними послугами мешканців новостворених громад у відповідності до гарантій, передбачених Конституцією України.

Безперечно за останні роки Україна формально досягла значних результатів щодо законодавчого підґрунтя для регіонального розвитку. Органи місцевого самоврядування згідно з Конституцією України і Законом України «Про місцеве самоврядування в Україні» [2], а також виходячи з інтересів місцевого населення, як цього вимагає Європейська хартія місцевого самоврядування [3], можуть і зобов'язані вирішувати питання місцевого значення самостійно.

Вимогою демократії сучасного зразка, побудови якої потребує сьогодні Україна, є наближення влади до її джерела і носія – народу шляхом надання якісних публічних послуг. Світовий досвід переконує, що найбільш якісними є ті послуги, які надаються найближчим до споживача рівнем влади. Саме задля такого наближення публічних послуг до споживачів в Україні протягом останніх років і розвивається місцеве самоврядування. Система регіонального управління має будуватися, починаючи з найнижчого, базового рівня – рівня громади. Саме громадяни мають визначати можливість прийняття рішень, що впливають на їхнє життя, і реалізувати ці рішення через владу громади.

Зокрема, згідно з Концепцією реформування місцевого самоврядування та територіальної організації влади в Україні до повноважень органів місцевого самоврядування базового рівня належить забезпечення надання соціальної допомоги через територіальні центри.

На базовому рівні повинні надаватися інші послуги соціального захисту населення (виплата пенсій, субсидій, компенсації, забезпечення надання пільг). Саме на регіональному рівні місцеве самоврядування виконує найнеобхідніші функції щодо наступних напрямів: реалізація державної політики; формування пріоритетів та програм соціального розвитку регіону, громади, району; методологічне забезпечення діяльності структурних підрозділів виконкомів районних рад з питань соціального захисту населення, проведення навчання фахівців районного рівня; моніторинг дотримання законодавства; захист прав дітей та усиновлення тощо.

Але проблема забезпечення соціальними послугами залишається актуальною для більшості місцевих органів самоврядування. Особливо це стосується невеликих громад.

Не дивлячись на те, що кількість інститутів громадянського суспільства постійно зростає, простежується недостатній рівень кадрової, інтелектуальної, фінансової та інституційної спроможності громадських організацій. Залишаються актуальними питання підвищення рівня громадянської освіти, розвиток волонтерського руху, ознайомлення населення міста зі сферою сприяння розвитку громадянського суспільства.

Дієвим механізмом реалізації соціальної політики є забезпечення малозахищених громадян якісними соціальними послугами.

Основними пріоритетами розвитку громад повинно стати:

впровадження прозорих механізмів підтримки діяльності інститутів громадянського суспільства у процесі реалізації ними соціально значущих ініціатив, запровадження бюджетування за участю громадян, реалізація проекту «Громадський проект»;

проведення навчально-методичних семінарів та тренінгів для посадових осіб органів місцевого самоврядування, представників Громадської ради, громадських

організацій щодо механізмів участі громадськості у формуванні та реалізації державної, регіональної політики;

розробка Положення «Про конкурсні механізми бюджетної підтримки інститутів громадянського суспільства» і надання на конкурсних засадах фінансової підтримки для реалізації соціальних проектів інститутів громадянського суспільства;

надання системної підтримки інститутів громадянського суспільства, що дозволить залучити додаткові організаційні, фінансові і технічні ресурси для надання соціальних та інших суспільно значущих послуг;

підвищення ролі органів самоорганізації населення в житті міської громади; стимулювання ініціативи серед суб'єктів самоорганізації населення.

Список використаної літератури:

1. Регіональний розвиток та державна регіональна політика в Україні: стан і перспективи змін у контексті глобальних викликів та європейських стандартів політики. Аналітичний звіт. URL: https://www.surdp.eu/uploads/files/analytical_report_main_part_ua.pdf.
2. Європейська хартія місцевого самоврядування. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/994>.
3. Закон України «Про місцеве самоврядування в Україні». URL: <http://zakon5.rada.gov.ua>.

*Мних О.Б., д.е.н., професор,
Національний університет «Львівська політехніка», м. Львів*

ФУНКЦІОНАЛЬНЕ ПЕРЕЗАВАНТАЖЕННЯ СТРАТЕГІЧНИХ АЛЬЯНСІВ В УМОВАХ ГЛОБАЛЬНИХ ТРАНСФОРМАЦІЙ

Сучасний світ характеризується складністю, мінливістю, невизначеністю та багатозначністю (т.зв. VUCA-світ). В 21 ст. формується якісно новий формат взаємовідносин бізнесу, держави, науки, інвесторів, суспільства і громадських організацій. Нового значення набувають маркетингові дослідження середовища